

ftm.nl

Bos als brandstof voor onze kolencentrales [kijktip]

Dennis Mijnheer

TV-programma Zembla heeft vanavond een interessante en onthullende aflevering over de duurzame mythes rond de bijstook van biomassa. De 'houtsnipperers' blijken in werkelijkheid gewoon gekapte bomen te zijn. En Nederland subsidieert dat.

Nederland trekt de komende jaren 3,6 miljard euro uit om houtkegeltjes in kolencentrales te verbranden. Deze manier van energieopwekking wordt gezien als CO₂-neutraal en dus duurzaam, maar in hoeverre is dat terecht? Het televisieprogramma Zembla komt vanavond met een uitzending over de bijstook van deze – zwaar gesubsidieerde – biomassa in kolencentrales. FTM heeft hier ook aandacht aan besteed, met name aan [de vraag of dit een verstandige subsidie](#) is.

Het onderzoek van Zembla laat zien dat het niet om onschuldige houtsnipperers of houtafval gaat, maar dat er wel degelijk complete bossen voor worden gerooid. We hebben de uitzending mogen inzien en hij is het bekijken waard.

Zembla zet genadeloos de bijl in deze groene façade

Zembla sprak met de belangrijkste hoofdrolspelers zoals Henk Kamp, het energieconcern RWE – dat jaarlijks 1 miljoen ton biomassa in zijn kolencentrale gaat bijstoken – en een aantal toeleveranciers van de grondstoffen zoals in Nederland Staatsbosbeheer en Enviva – een van de grootste producenten van houtpellets in de Verenigde Staten.

Meer dan afvalhout

Het verbranden van biomassa wordt gelegitimeerd doordat producenten en afnemers claimen dat er louter afvalhout in de kolencentrales belanden; denk aan knoesten, rottend hout, en kromme of holle stammen. Zembla zet genadeloos de bijl in deze groene façade.

Aan het woord komt onder meer bosbouwer Leffert Oldenkamp die grote kale, leeggekapte vlaktes op de Veluwe aanwijst. Oldenkamp ziet in de bossen dat er minder kieskeurig wordt gerooid. Geen takjes meer, maar grote stammen die met 'grote grijpers' en 'grote verchippers' worden weggevoerd om als grondstof te dienen voor bijstook. Werkt Staatsbosbeheer mee aan de kaalkap van de bossen vanwege de grote vraag naar biomassa? Een medewerker van Staatsbosbeheer ontkent tegen Zembla. Hij noemt de

leeggekapte stukken bos ‘een stukje open structuur landschap’ waar het volgens hem belangrijk is ‘om vanuit natuurontwikkeling daar bomen te verwijderen.’

Follow the Money dossier Verbranding van miljarden subsidie

Follow the Money plaatste vorig jaar al de nodige [vraagtekens](#) bij deze keuze (“de inefficiënte verbranding van miljarden belastinggeld”) waarop er [Kamervragen](#) volgden. Kamp bleef desondanks stug volhouden: het verbranden van houtpellets is duurzaam én hoogst nodig om de afspraken in het Energieakkoord na te komen. De doelstelling van 14 procent hernieuwbare energie in 2020 en 16 procent in 2023, kan volgens hem alleen gehaald worden als er ook duurzame pellets verbrand worden in kolencentrales. Om energiemaatschappijen te stimuleren om hun kolen te laten vergezellen door de duurdere houtpellets is er de zogeheten SDE+ subsidie (Stimulering Duurzame Energieproductie) toegezegd. Totaal geraamde kosten: 3,6 miljard euro in de periode 2016-2023.

De biomassa die verbrand worden, zijn zogeheten houtpellets gemaakt van samengeperst hout zoals zaagsel, schaafsel en houtpoeder. Deze pellets hebben een CO₂-neutrale status; de bomen hebben gedurende hun leven CO₂ opgenomen, bij de verbranding komt ongeveer dezelfde hoeveelheid CO₂ weer vrij en daarna wordt er weer een nieuwe boom geplant.

Deze reketruc met een CO₂-neutrale kringloop wordt in de Zembla-uitzending onder vuur genomen door hoogleraar Katan. Hout verbranden levert – net zoals kolen – CO₂ op. ‘Het idee is; die CO₂ die hier bij verbranding vrijkomt die vliegt over de oceaan om daar weer te worden opgenomen door [aangeplante] bossen,’ aldus Katan.

[Lees verder Inklappen](#)

Kaalkap in de VS

Zembla-redacteuren reisden ook af naar Enviva in North Carolina, de grootste producent van houtkorrels. Enviva leverde vorig jaar 3 miljoen ton houtkorrels aan Europese kolencentrales.

Ook daar wordt de resthout-mythe ontkracht. Het begint bij Martijn Katan, een Nederlandse hoogleraar die in een [KNAW-visiedocument](#) al kritisch was over bijstook en de onzinnigheid onder woorden brengt. ‘Op het moment dat je echt grote hoeveelheden nodig hebt dan moet je hele bossen gaan omhakken en dat is wat er op dit moment ook gebeurt. En zelfs wat we afval noemen, is geen afval want daar wordt bijvoorbeeld spaanplaat van gemaakt en deels moet het ook weer terug in de bodem omdat anders de bodem verarmt.’

‘Politici in Europa denken dat het om restjes hout gaan’

Zembla laat in North Carolina zien dat de grote vraag naar biomassa in de Verenigde Staten tot kaalkap leidt. Adam Macon van bosbeschermingsorganisatie Dogwood Alliance geeft een rondleiding langs lege vlaktes waar honderden jaren oude bossen zijn verdwenen; soms nieuwe plantagebossen zijn gekomen. Zembla toont eveneens beelden van vrachtwagens die niet alleen maar zijn volgeladen met resthout maar ook keurig rechte dikke boomstammen bevatten die versnipperd worden. ‘Politici in Europa denken dat het om restjes hout gaan, maar dat is duidelijk niet het geval, zoals je hier kunt zien,’ zegt Macon. ‘De vraag naar pellets is zo groot vanuit Europa dat er geen andere manier is om daaraan te voldoen.’

De bevindingen van Zembla zijn met Henk Kamp gedeeld maar die verschuilt zich in de uitzending achter politieke besluitvorming. ‘Dat het [biomassa] duurzame energie is, is geen discussiepunt. Dat is vastgesteld door de Europese Commissie.’

Zembla

Tijd: vanavond 21:15

Zender: NPO2

Zembla-[website](#)

